

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag att ta fram förslag till en stadiindelad timplan för grundskolan

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att ta fram förslag till en ny timplan för grundskolan. Timplanen ska även fortsättningsvis avse den minsta garanterade undervisningstiden. Antalet timmar för de olika ämnena ska fördelas på stadierna låg-, mellan- och högstadiet.

Vid fördelningen av undervisningstiden ska Skolverket beakta skillnaden mellan olika ämnen när det gäller för vilka årskurser kunskapskrav finns angivna. Likaså ska hänsyn tas till de olika inriktningarna för årskurs 1–3, 4–6 och 7–9 i grund- och ämneslärarutbildningen. I arbetet ska också hänsyn tas till de antaganden om undervisningstidens fördelning för olika ämnen mellan årskurs 1–3, 4–6 och 7–9 som redovisats i Skolverkets rapport Att fånga undervisningstiden med målen i fokus (rapport nr 384, 2013). Skolverket ska vid fördelning av undervisningstiden även beakta frågan om lämplig längd på skoldagen för elever i olika åldrar.

Skolverket ska i sitt arbete med att ta fram en stadiindelad timplan beakta den i Budgetpropositionen för 2014 (2013/14:1) aviserade utökningen av undervisningstiden i matematik med motsvarande en timme per vecka som planeras införas från och med höstterminen 2016 i grundskolans årskurs 4–6. Skolverket ska även beakta den i 2014 års ekonomiska vårproposition (2013/14:100) aviserade utökningen av undervisningstid i matematik i årskurs 7–9 med motsvarande en timme per vecka som planeras införas från och med höstterminen 2016. Den utökning med 120 undervisningstimmar i matematik som infördes hösten 2013 ska förläggas i årskurs 1–3. I övrigt ska Skolverket utgå från och fördela grundskolans nuvarande timplans 6 785 undervisningstimmar över

- lågstadiet, årskurs 1–3,
- mellanstadiet, årskurs 4–6, och
- högstadiet, årskurs 7–9.

Antalet undervisningstimmar per ämne, liksom dagens regler för skolans val, ska kvarstå oförändrade.

För de naturorienterande ämnena (NO) kemi, fysik och biologi och de samhällsorienterande ämnena (SO) geografi, historia, samhällskunskap och religionskunskap ska undervisningstiden fördelas mellan ämnesområdena NO och SO för årskurs 1–3 och 4–6 och per ämne för årskurs 7–9. Undervisningstiden för ämnet teknik ska förläggas inom ramen för NO i årskurs 1–3 och 4–6.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 december 2014.

Bakgrund

Timplanen för grundskolan avser den minsta garanterade undervisningstiden och anger hur denna undervisningstid, 6 785 timmar, ska fördelas mellan olika ämnen (10 kap. 5 § skollagen [2010:800]). Däremot anges inte hur timmarna ska fördelas mellan olika årskurser. Av kursplanerna för grundskolan framgår att det skiljer sig mellan olika ämnen när det gäller för vilka årskurser det finns ett centralt innehåll och uppställda kunskapskrav. Skoldagen får vidare vara högst sex timmar i årskurs 1–2 och högst åtta timmar i årskurs 3–9 (7 kap. 17 § skollagen). Olika elever kan, utöver den tid som anges i timplanen, ha behov av mer undervisningstid i olika ämnen för att få förutsättningar att uppnå kunskapskraven. Elever kan också, om särskilda skäl föreligger, erhålla särskilt stöd i form av en studieanpassad skolgång då avvikelser från timplanen får göras (3 kap. 12 § skollagen).

Av Skolinspektionens rapport Regelbunden tillsyn 2011 (dnr 40-2012:4565) framgår att av 722 granskade grundskolor var det 220 skolor som inte erbjuder varje elev den garanterade undervisningstiden. Utbildningen riskerar därmed att inte vara likvärdig i hela landet.

Av ovan nämnda rapport framgår också att av de 250 huvudmän som svarat på en enkät om hur de följer upp den garanterade undervisningen saknar nästan två tredjedelar (64 procent) riktlinjer för hur de ska följa upp undervisningstiden.

Grundskoleutredningen har i sitt uppdrag att föreslå en reviderad stadiindelad timplan för en tioårig grundskola. Resultatet av utredningen ska redovisas den 30 juni 2015. Ett införande av en tioårig grundskola innebär att de nya stadierna i grundskolan blir årskurs 1–4, 5–7 och 8–10.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har genomfört flera reformer som talar för att timplanen bör stadieindelas.

- Kunskapskrav anges för årskurs 3, 6 och 9.
- Nationella prov genomförs i årskurs 3, 6 och 9.
- Behörighetskraven för lärare i grundskolan utgår från indelning av årskurserna i 1–3, 4–6 och 7–9.

Ett problem med dagens timplan är att eleverna riskerar att inte få den minsta garanterade undervisningstid de har rätt till därför att den spänner över för många – samtliga – årskurser i grundskolan. Detta riskerar dels att i onödan försvåra för huvudmän och skolor i sin planering, dels att påverka elevernas måluppfyllelse negativt. Det är också naturligt att den minsta garanterade undervisningstiden i olika ämnen är tydligare kopplad till kursplanerna och kunskapskraven i årskurserna 3, 6 och 9. En stadieindelning av timplanen underlättar för såväl planering som uppföljning av vilka förutsättningar eleverna har erhållit för att uppnå kunskapskraven i årskurserna 3, 6 och 9.

För att underlätta planering och uppföljning och därmed säkra elevernas rätt till den minsta garanterade undervisningstiden i alla ämnen bör undervisningstiden anges i timmar per stadie i stället för som i dag totalt för hela grundskoletiden. Därmed skapas bättre förutsättningar för ökad måluppfyllelse i grundskolan.

Mot denna bakgrund bör Skolverket ges i uppdrag att ta fram förslag till en stadieindeldad timplan.

På regeringens vägnar

Jan Björklund

Ann-Sofi Pihlgren

Kopia till

Fi/BA
Statsrådsberedningen